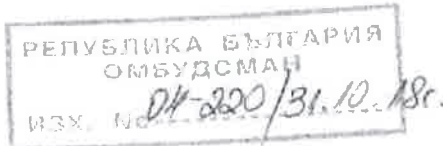

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА И
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ОТНОСНО: писмо Ваш Изх.№ КВПЧ-853-14-40.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЕЛЧЕВ,

Във връзка с разглеждане на проекта на Закона за държавния бюджет за 2019 г., изразяваме следното становище:

След подробен анализ на дейността и необходимите разходи за нейното осъществяване, както и за постигане целите на институцията, считаме, че разходите в проекта на Закона за държавния бюджет за 2019 г. за Омбудсмана на Република България са недостатъчни.

В записка до Министерство на финансите, приложена в писмо от 13.09.2018 г., подробно обосновахме необходимостта от бюджетни средства, съобразени с разходите за ефективно и ефикасно изпълнение на дейността на институцията Омбудсман на Република България.

Представям на Вашето внимание само част от основните приоритети и дейности на институцията на омбудсмана на Република България:

За сравнение ще посочим броя на постъпилите жалби и сигнали през предходните години. Доверието на гражданите в институцията расте и съответно броят на постъпилите жалби през изминалата 2017 г. е значително завишен спрямо 2016 г. - с 19 процента, а спрямо 2015 г. с повече от два пъти. За приемане, обработка и отговори по представените пред нас

казуси е необходим достатъчно високообразован, висококвалифициран персонал, с богат професионален опит.

Приключилите проверки по преписки на граждани за 2017 г. – 12539, с повече от 2016 г. с 30 процента и с 2,2 пъти повече от 2015 г. През 2017 г. са проведени и 239 броя изнесени приемни в различни градове на страната. Лично омбудсмана и зам.омбудсмана, както и експерти са приели и отговорили на многобройни жалби и питання на местното население.

Сравнителни данни за брой жалби:

- 2017г. - 12 635;
- 2016г. – 10 640;
- 2015г. – 6 202;
- 2014г. – 5 010;
- 2013г. – 7 320;
- 2012г. – 5 331;
- 2011г. – 5 530;
- 2010г. – 3 687;
- 2009г. – 2 686.

- Омбудсманът като Национален превантивен механизъм

Комитета за предотвратяване на изтезанията към съвета на Европа неколккратно прикани българските власти да се съобразят с насоките на Подкомитета по предотвратяване на изтезанията към ООН, като гарантират, че на Националния превантивен механизъм /НПМ/ са отпуснати достатъчно ресурси, за да се осъществи ефективното му функциониране. Стабилизирането на българския НПМ, би позволило извършването на регулярни и непредизвестени проверки на полицейските следствени арести в страната, за гарантиране правата на лишените от свобода. При извършване на проверките в местата за лишаване от свобода се налагат самостоятелни беседи с лица с доживотни присъди без замяна, често пъти и с психически отклонения.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България на националния омбудсман е възложена нова функция, свързана с наблюдение на изпълнението на принудителните административни мерки по чл.39а, ал.1, т.2 (принудително отвеждане до границата на Република България) и т.3 (експулсиране) от Закона за чужденците в Република България.

За изпълнение на тази дейност не е предвиден допълнителен финансов ресурс, свързан както с новоназначени кадри, така и с допълнително обучение и сертифициране на съществуващите, допълнително оборудване, окомплектоване и командировки.

- Омбудсманът като защитник правата на децата

Комитетът за защита правата на детето към ООН и мрежата на европейските омбудсмани за децата, отправиха категорични препоръки към България, за предприемане на национални действия за развитие на механизма за независим мониторинг за защита правата на детето.

През 2017 г. жалбите, свързани с нарушени права на децата са нараснали с 168%, като техния брой надвишава 500. След активната кампания за

популяризиране на функциите на омбудсмана за правата на децата, рязко се увеличи жалбите от деца. Застрашени са основни функции на омбудсмана за промотиране на правата на децата – национални кампании открити уроци, детски съвет и консултативен съвет.

За разширяване и укрепване на дейността не е предвиден допълнителен финансов ресурс.

- Омбудсманът като защитник на правата на хората с увреждания

Освен по жалби, работата на експертите е свързана и с други дейности, отнасящи се до правата на хората с увреждания. Експерти участват в Националния съвет за интеграция на хора с увреждания - консултативен орган към Министерския съвет, в работни групи, сформирани по въпроси към различни институции, участие в изработване на концепции по Конвенцията на ООН за хората с увреждания (КПХУ), различни събития на организации на хора с увреждания, на които се обсъждат техните права, постижения, успехи и и проблеми, експертиза на работоспособността, семейни помощи за деца с увреждания, срещи с представители на НПО и по-големи групи хора с увреждания - родители на деца с увреждания, кръгли маси, участия в предавания по медиите на които се обсъждат актуални въпроси по техните права проверки за достъпност на сгради и помещения, в които се предлагат публични услуги - дирекции Социално подпомагане, метростанции, спирки на градския транспорт, лечебни заведения.

Комитетът по правата на хората с увреждания към ООН в своите препоръки изрично подчертава, че държавите, ратифицирали Конвенцията за правата на хората с увреждания, следва да обезпечат финансово и материално работата на органите по мониторинг.

До края на 2018 г. на национално ниво ще се реши въпроса с органа за независим мониторинг по чл.33, ал.2 от Конвенцията по правата на хората с увреждания. Омбудсманът, като институция отговаря на критериите по чл.33, ал.2, ще бъде включен в този орган и ще администрира дейността на органа по мониторинг. В Народно събрание е внесен законопроект за хората с увреждания, като очакванията до края на годината да бъде приет.

За ефективното изпълнение на функциите по мониторинга, за допълнителен човешки ресурс и повишаване капацитета на съществуващия, не е предвиден допълнителен финансов ресурс, а това е наложително с оглед изпълнение на тези функции.

- Омбудсманът като защитник на правата на потребителите

Остава значителен броят на гражданите, които търсят защита от омбудсмана на потребителските си права.

Оплакванията срещу доставчиците на обществени услуги са най-много от всички жалби в институцията - в областта на телефонни услуги, топлоснабдяването и електроснабдяване, ВиК, финансови услуги, други. През 2017 г. жалбите са над два пъти повече в сравнение с 2015 г.

Нарастна броят на жалбите срещу колекторските фирми и фирмите за бързи кредити.

Лошите банкови практики мотивираха омбудсмана да внесе в Народното събрание проект на ЗИД на ГПК, които да гарантират справедлив и балансиран изпълнителен процес.

Най-трудно преодолими са проблемите с монополите и дружествата с господстващо положение на пазара, които предоставят обществени услуги.

Омбудсманът внесе жалби в Административния съд - София град срещу решения на КЕВР, свързани с увеличение на цената на природния газ и топлинната енергия.

Омбудсманът изпрати сигнал до ВАП с искане да протестира решенията на КЕВР, свързани с увеличаване цената на ВиК услугите за 2018 г., касаещи 14 области.

Измененията в Закона за Омбудсмана от 2018 г. предвидиха възможност за обществения защитник да се застъпва за правата на гражданите при нарушения от страна на частноправни субекти. Така нормативната уредба в България беше приведена в съответствие с най-високите международни стандарти за националните правозащитни институции, предвидени в Парижките принципи на ООН.

За изпълнение на дейността в изброените приоритети, също не е получен допълнителен финансов ресурс.

В дейността на омбудсмана съществуват и други основни приоритети, свързани с чести нарушения на основни права и свободи на гражданите. Тенденцията за нарастване на жалбите остава трайна и ще се запази и занапред, най-вече в областите:

- *Защитник на правото на здравеопазване;*
- *Защитник правата в образованието;*
- *Защитник правото на собственост;*
- *Защитник за опазване на околната среда и общественото здраве;*
- *Защитник на социалните права на гражданите.*

За изпълнение на дейността в изброените приоритети, също не е предвиден допълнителен финансов ресурс.

Не на последно място, Омбудсманът на Република България многократно отправя писма до министър-председателя, в които мотивираме необходимостта от предоставяне за ползване на сграда от държавния сграден фонд. До този момент искането ни не е удовлетворено.

С краткия анализ, който направихме по-горе за промяната в обема, целите и очакванията от дейността на институцията на омбудсмана, се налага изводът, че за да се справим със сериозните предизвикателства за защита на правата на българските граждани и да постигнем целите, които си поставяме, е наложително да разполагаме с достатъчно финансови средства. Наред с това, за да развием цялостната си дейност в условия на

достатъчно технически, човешки и финансов ресурс и да сведем до минимум риска за съществени пропуски, категорично считаме, че на институцията Омбудсман на Република България през 2019 г. са необходими допълнителни бюджетни средства.

Наша важна задача е да увеличим капацитета на институцията с човешки ресурс с висок професионализъм, опит и отговорност, който да отговаря на висотата на проблемите за защита правата на българските граждани.

Във връзка с гореизложеното Омбудсманът на Република България не подкрепя предложения законопроект за държавния бюджет на Република България за 2019 г., в частта "Бюджет на Омбудсмана за 2019 г."

МАЯ МАНОЛОВА
ОМБУДСМАН
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

